

PAMATNOSTĀDNES

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PAMATNOSTĀDNE (ES) 2015/855

(2015. gada 12. marts),

ar ko nosaka Eurosistēmas ētikas regulējuma principus un atceļ Pamatnostādni ECB/2002/6 par obligātajiem standartiem, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāievēro, veicot monetārās politikas darbības un ārvalstu valūtas maiņas darbības ar ECB ārvalstu valūtas rezervēm un pārvaldot ECB ārvalstu valūtas rezerves aktīvus (ECB/2015/11)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. un 128. pantu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 12.1. pantu un 14.3. pantu saistībā ar 3.1. pantu, kā arī 5. pantu un 16. pantu,

tā kā:

- (1) Eurosistēma piešķir īpašu nozīmi korporatīvajai vadībai, kuras uzmanības centrā ir atbildība, caurredzamība un augstākie ētikas standarti. Šo principu ievērošana ir Eurosistēmas uzticamības pamatelements, un tā ir būtiska tam, lai nodrošinātu Eiropas pilsoņu uzticību.
- (2) Tāpēc tiek uzskatīts par vajadzīgu izveidot Eurosistēmas ētikas regulējumu, ar ko nosaka ētikas standartus, kuru ievērošana nodrošina tās uzticamību un reputāciju, kā arī sabiedrības pārliecību par Eiropas Centrālās bankas (ECB) un nacionālo centrālo banku (NCB), kuru valūta ir euro, struktūrvienību locekļu un darbinieku integritāti un neitralitāti (turpmāk – "Eurosistēmas ētikas regulējums"). Eurosistēmas ētikas regulējumu veido šī pamatnostādne, ar kuru nosaka principus, labākās prakses kopums šo principu īstenošanai un iekšējie noteikumi un prakse, ko izmanto katra Eurosistēmas centrālā banka.
- (3) Pamatnostādne ECB/2002/6 ⁽¹⁾ nosaka obligātos standartus, kas Eurosistēmas centrālajām bankām jāievēro, veicot monetārās politikas darbības un ārvalstu valūtas maiņas darbības ar ECB ārvalstu valūtas rezervēm un pārvaldot ECB ārvalstu valūtas rezerves aktīvus. ECB Padome uzskata par vajadzīgu šo obligāto ētikas standartu piemērošanu attiecināt uz visiem Eurosistēmai uzticētajiem uzdevumiem, lai nodrošinātu, ka vienādi ētikas standarti attiecas uz struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem, kuri piedalās Eurosistēmas uzdevumu izpildē, kā arī aizsargātu Eurosistēmas reputāciju kopumā. Tādēļ Pamatnostādne ECB/2002/6 jāaizstāj ar šo pamatnostādni.
- (4) Turklāt Pamatnostādnē ECB/2002/6 noteiktie obligātie standarti attiecībā uz iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu būtu sīkāk jāizstrādā, lai pastiprinātu šādas ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, ko veic ECB vai NCB struktūrvienību dalībnieki vai to darbinieki, un lai novērstu iespējamus interešu konfliktus privātu finanšu darījumu dēļ. Šajā nolūkā Eurosistēmas ētikas regulējumā būtu skaidri jādefinē galvenie jēdzieni, kā arī dažādu iesaistīto struktūrvienību lomas un atbildība. Turklāt, papildinot vispārējo iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, regulējumā būtu jānosaka papildu ierobežojumi personām, kurām ir piekļuve iekšējai informācijai. Eurosistēmas ētikas regulējumā būtu jānosaka arī prasības noteikumu ievērošanas kontrolei un ziņošanai par neievērošanas gadījumiem.
- (5) Eurosistēmas ētikas regulējumā būtu jāiekļauj obligātie standarti attiecībā uz interešu konfliktu novēršanu un dāvanu un viesmīlības apliecinājumu pieņemšanu.

⁽¹⁾ Pamatnostādne ECB/2002/6 (2002. gada 26. septembris) par obligātajiem standartiem, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāievēro, veicot monetārās politikas darbības un ārvalstu valūtas maiņas darbības ar ECB ārvalstu valūtas rezervēm un pārvaldot ECB ārvalstu valūtas rezerves aktīvus (OV L 270, 8.10.2002., 14. lpp.).

- (6) Eurosistēmas ētikas regulējums būtu jāpiemēro, veicot Eurosistēmas uzdevumus. Būtu vēlams, ka Eurosistēmas centrālās bankas piemēro līdzvērtīgus standartus darbiniekiem vai trešām personām, kas veic ar Eurosistēmu nesaistīto uzdevumu izpildi.
- (7) Šīs pamatnostādnes noteikumi neierobežo piemērojamos nacionālos tiesību aktus. Ja piemērojami nacionālie tiesību akti neļauj NCB īstenot kādu šīs pamatnostādnes noteikumu, NCB par to būtu jāinformē ECB. Turklāt attiecīgajai NCB būtu jāizvērtē iespējas veikt tai pieejamos pasākumus nacionālo tiesību aktu ierobežojumu novēršanai.
- (8) Šīs pamatnostādnes noteikumi neierobežo ECB Padomes locekļu Ētikas kodeksa noteikumus ⁽¹⁾.
- (9) Lai gan Eurosistēmas ētikas regulējums attiecas tikai uz Eurosistēmas uzdevumu veikšanu, ECB Padome pieņēmusi līdzvērtīgu ētikas regulējumu attiecībā uz uzraudzības uzdevumu izpildi, ko veic ECB un nacionālās kompetentās iestādes Vienotā uzraudzības mehānisma ietvaros ⁽²⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO PAMATNOSTĀDNI.

I SADAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā pamatnostādnē:

- 1) "Eurosistēmas centrālā banka" ir ECB un to dalībvalstu NCB, kuru valūta ir euro;
- 2) "Eurosistēmas uzdevumi" ir uzdevumi, kas Eurosistēmai uzticēti saskaņā ar Līgumu un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem;
- 3) "iekšējā informācija" ir sensitīva tirgus informācija, kas attiecas uz Eurosistēmas uzdevumu izpildi, ko veic Eurosistēmas centrālās bankas un kas nav publiskota vai nav pieejama sabiedrībai;
- 4) "sensitīva tirgus informācija" ir precīza informācija, kuras publicēšanai varētu būt būtiska ietekme uz aktīvu cenām vai cenām finanšu tirgos;
- 5) "iekšējās informācijas lietotājs" ir struktūrvienības dalībnieks vai darbinieks, kuram ir pieeja iekšējai informācijai, kas nav vienreizēja pieeja;
- 6) "darbinieks" ir jebkura persona, kurai ir darba attiecības ar Eurosistēmas centrālo banku, izņemot tās personas, kurām uzticēti tikai tādi uzdevumi, kas nav saistīti ar Eurosistēmas uzdevumu izpildi;
- 7) "struktūrvienību dalībnieki" ir Eurosistēmas centrālo banku lēmējinstītūciju un citu iekšējo struktūru dalībnieki, kas nav darbinieki;
- 8) "finanšu sabiedrības" ir finanšu sabiedrības Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 549/2013 ⁽³⁾ 2. nodaļas 2.55. punkta izpratnē;
- 9) "interesu konflikts" ir situācija, kurā struktūrvienību locekļiem vai darbiniekiem ir personīgas intereses, kas var ietekmēt vai var šķietami ietekmēt to pienākumu neatkarīgu un objektīvu izpildi;

⁽¹⁾ Eiropas Centrālās bankas Padomes locekļu Ētikas kodekss (OV C 123, 24.5.2002., 9. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2015/856 (2015. gada 12. marta), ar ko nosaka Vienotā uzraudzības mehānisma ētikas regulējuma principus (ECB/2015/12) (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 29 lappusi).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.).

- 10) "personīgas intereses" ir struktūrvienību locekļu vai darbinieku, to ģimenes locekļu un citu radnieku vai draugu loka un ciešu paziņu jebkuri finansiāli vai nefinansiāli ieguvumi vai iespējamie ieguvumi;
- 11) "priekšrocība" ir jebkura dāvana, viesmīlības apliecinājums vai cits finansiāls vai nefinansiāls ieguvums, kas objektīvi uzlabo saņēmēja finanšu, juridisko vai personīgo stāvokli un kas saņēmējam citādi nepienākas.

2. pants

Piemērošanas joma

1. Šī pamatnostādne attiecas uz Eurosistēmas centrālajām bankām, tām pildot savus Eurosistēmas uzdevumus. Eurosistēmas centrālo banku iekšējie noteikumi, kas pieņemti, pildot šīs pamatnostādnes normas, attiecas uz to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem.
2. Eurosistēmas centrālās bankas cenšas, ciktāl tas juridiski iespējams, attiecināt pienākumus, kas noteikti, īstenojot šīs pamatnostādnes normas, uz personām, kuras iesaistītas Eurosistēmas uzdevumu izpildē, bet kuras nav Eurosistēmas centrālo banku darbinieki.
3. Šīs pamatnostādnes noteikumi neliedz Eurosistēmas centrālajām bankām piemērot stingrākus ētikas noteikumus savu struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem.

3. pants

Funkcijas un pienākumi

1. ECB Padome šajā pamatnostādnē nosaka Eurosistēmas ētikas regulējuma principus un apstiprina labāko praksi šo principu īstenošanai, ņemot vērā tās pienākumu noteikt korporatīvo un ētikas kultūru Eurosistēmas līmenī.
2. Revīzijas komiteja, Iekšējā audita komiteja un Organizācijas attīstības komiteja tiek iesaistīta Eurosistēmas ētikas regulējuma piemērošanā un kontrolē savu attiecīgo pilnvaru ietvaros.
3. Eurosistēmas centrālās bankas nosaka funkcijas un pienākumus struktūrvienībām, nodaļām un darbiniekiem, kas vietējā līmenī īsteno, piemēro un kontrolē Eurosistēmas ētikas regulējumu.

4. pants

Komunikācija un informētības veicināšana

1. Eurosistēmas centrālās bankas savus iekšējos noteikumus, kas īsteno šo pamatnostādni, formulē skaidri un caurredzami, paziņo tos savu struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem un nodrošina, ka šie noteikumi ir viegli pieejami.
2. Eurosistēmas centrālās bankas veic pienācīgus pasākumus, lai veicinātu savu struktūrvienību locekļu un darbinieku informētību, lai tie saprastu savus pienākumus saskaņā ar Eurosistēmas ētikas regulējumu.

5. pants

Noteikumu ievērošanas kontrole

1. Eurosistēmas centrālās bankas kontrolē, kā tiek ievēroti noteikumi, kas īsteno šo pamatnostādni. Kontrole ietver regulāru un/vai neregulāru noteikumu ievērošanas pārbaūžu veikšanu. Eurosistēmas centrālās bankas paredz pienācīgas procedūras, lai ātri reaģētu un novērstu neievērošanas gadījumus.
2. Noteikumu ievērošanas kontrole neierobežo iekšējos noteikumus, kas paredz iekšējo izmeklēšanu gadījumos, ja ir aizdomas par to, ka struktūrvienības loceklis vai darbinieks pārkāpis noteikumus, kas īsteno šo pamatnostādni.

6. pants

Paziņošana par noteikumu neievērošanas gadījumiem un to pārbaude

1. Eurosistēmas centrālās bankas apstiprina iekšējās procedūras ziņošanai par noteikumu, kas īsteno šo pamatnostādni, neievērošanas gadījumiem, t. sk. noteikumus attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem saskaņā ar piemērojamiem normatīvajiem aktiem.
2. Eurosistēmas centrālās bankas pieņem pasākumus, lai nodrošinātu pienācīgu aizsardzību personām, kas paziņo par noteikumu neievērošanas gadījumiem.
3. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka noteikumu neievērošanas gadījumi tiek pārbaudīti, t. sk. tiek attiecīgi piemēroti proporcionāli disciplinārie pasākumi saskaņā ar piemērojamiem disciplinārajiem noteikumiem un procedūrām.
4. Eurosistēmas centrālās bankas par svarīgiem noteikumu, kas īsteno šo pamatnostādni, neievērošanas gadījumiem bez liekas kavēšanās ar Organizācijas attīstības komitejas palīdzību ziņo ECB Padomei, ievērojot piemērojamās iekšējās procedūras. Steidzamos gadījumos Eurosistēmas centrālā banka par noteikumu neievērošanas svarīgu gadījumu var ziņot tieši ECB Padomei. Visos gadījumos Eurosistēmas centrālās bankas paralēli informē arī Revīzijas komiteju.

II SADAĻA

IEKŠĒJĀS INFORMĀCIJAS ĻAUNPRĀTĪGAS IZMANTOŠANAS NOVĒRŠANAS NOTEIKUMI

7. pants

Iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas vispārējs aizliegums

1. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem ir aizliegts ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju.
2. Aizliegums ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju attiecas vismaz uz: a) iekšējās informācijas izmantošanu privātiem darījumiem savā vārdā vai trešo personu vārdā; b) iekšējās informācijas atklāšanu citām personām, ja vien šāda atklāšana netiek veikta profesionālo pienākumu izpildes laikā un tikai personām, kurām tas nepieciešams; un c) iekšējās informācijas izmantošanu, lai liktu vai ieteiktu citām personām veikt privātus finanšu darījumus.

8. pants

Īpaši ierobežojumi iekšējās informācijas lietotājiem

1. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka piekļuve iekšējai informācijai ir atļauta tikai tiem struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem, kuriem piekļuve šādai informācijai vajadzīga pienākumu izpildei.
2. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka uz visiem iekšējās informācijas lietotājiem attiecas īpaši ierobežojumi svarīgiem privātiem finanšu darījumiem. Privātu finanšu darījumu uzskata par svarīgu, ja tas ir cieši saistīts ar Eurosistēmas uzdevumu izpildi vai par tādu var tikt uzskatīts. Eurosistēmas centrālās bankas savos iekšējos noteikumos iekļauj šādu svarīgu darījumu sarakstu, kurā cita starpā iekļauj:
 - a) darījumus ar akcijām un obligācijām, ko emitējušas finanšu sabiedrības, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā;
 - b) darījumus ar ārvalstu valūtu, darījumus ar zeltu, eurozonas valstu valdību vērtspapīru tirdzniecību;
 - c) īstermiņa tirdzniecību, t. i., kāda finanšu instrumenta pirkšanu un tai sekojošu pārdošanu vai pārdošanu un tai sekojošu pirkšanu noteiktā atsaucē periodā;
 - d) darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kas saistīti ar a)–c) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem un kolektīvo ieguldījumu shēmām, kuru galvenais mērķis ir ieguldīt šādos finanšu instrumentos.

3. Eurosistēmas centrālās bankas pieņem iekšējos noteikumus, kuros nosaka īpašus ierobežojumus iekšējās informācijas lietotājiem, ņemot vērā efektivitātes, lietderības un proporcionalitātes apsvērumus. Šādi īpaši ierobežojumi var ietvert kādu no šiem ierobežojumiem vai to kombināciju:

- a) noteiktu finanšu darījumu aizliegums;
- b) iepriekšējas atļaujas prasība noteiktiem finanšu darījumiem;
- c) iepriekšējas vai vēlākas ziņošanas prasība noteiktiem finanšu darījumiem; un/vai
- d) embargo periodi noteiktiem finanšu darījumiem.

4. Eurosistēmas centrālās bankas var izvēlēties šos īpašus ierobežojumus piemērot darbiniekiem, kas nav iekšējās informācijas lietotāji.

5. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka to svarīgo privāto finanšu darījumu saraksti var tikt ātri pielāgoti, lai atspoguļotu ECB Padomes lēmumus.

6. Eurosistēmas centrālās bankas savos iekšējos noteikumos nosaka nosacījumus un aizsargmehānismus, saskaņā ar kuriem struktūrvienību locekļi un darbinieki, kuri savu privāto finanšu darījumu pārvaldību uztic neatkarīgām trešām personām saskaņā ar rakstiski aktīvu pārvaldības līgumu, tiek atbrīvoti no šajā pantā noteiktajiem īpašajiem ierobežojumiem.

III SADAĻA

INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANAS NOTEIKUMI

9. pants

Interesu konflikti

1. Eurosistēmas centrālās bankas izveido mehānismu, kas ļauj izvairīties no situācijām, kurās darbinieka amata kandidātam ir interešu konflikts iepriekšējās profesionālās darbības vai personīgo attiecību dēļ.

2. Eurosistēmas centrālās bankas pieņem iekšējos noteikumus, kas prasa to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem darba attiecību laikā izvairīties no situācijām, kuras var izraisīt interešu konfliktu, un ziņot par šādām situācijām. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka gadījumos, kuros tiek ziņots par interešu konfliktu, ir pieejami pienācīgi pasākumi, lai izvairītos no šāda konflikta, t. sk. atbrīvošana no pienākumiem, kas saistīti ar attiecīgo jautājumu.

3. Eurosistēmas centrālās bankas izveido mehānismu, kas ļauj novērtēt un izvairīties no iespējamiem interešu konfliktiem, kas rodas to struktūrvienību locekļu un augsta līmeņa darbinieku, kuri pakļauti tieši izpildinstitūcijām, profesionālās darbības rezultātā pēc darba attiecību izbeigšanās.

4. Eurosistēmas centrālās bankas, ja vajadzīgs, izveido mehānismu, kas ļauj novērtēt un izvairīties no iespējamiem interešu konfliktiem, kas rodas to darbinieku profesionālās darbības rezultātā, darbiniekiem esot neapmaksātā atvaļinājumā.

IV SADAĻA

DĀVANU UN VIESMĪLĪBAS APLIECINĀJUMU PIENĒMŠANAS NOTEIKUMI

10. pants

Priekšrocību saņemšanas aizliegums

1. Eurosistēmas centrālās bankas pieņem iekšējos noteikumus, kas aizliedz to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem pieprasīt, saņemt vai pieņemt apsoliņumu saistībā ar priekšrocību saņemšanu viņiem pašiem vai jebkurai citai personai saistībā ar to amata pienākumu veikšanu.

2. Eurosistēmas centrālās bankas savos iekšējos noteikumos var noteikt atbrīvojumus no 1. punktā noteiktā aizlieguma attiecībā uz priekšrocībām, ko piedāvā centrālās bankas, Savienības iestādes, struktūras vai aģentūras, starptautiskās organizācijas un valdības aģentūras, kā arī attiecībā uz tradicionāli pieņemtām vainiecīgas vērtības priekšrocībām, ko piedāvā privātais sektors, ar nosacījumu, ka pēdējā minētajā gadījumā šīs priekšrocības nav biežas un netiek saņemtas no viena avota. Eurosistēmas centrālās bankas nodrošina, ka šie atbrīvojumi neietekmē un nevar tikt uztverti kā tādi, kas ietekmē to struktūrvienību locekļu un darbinieku neatkarību un objektivitāti.

V SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

11. pants

Atcelšana

Ar šo atceļ Pamatnostādni ECB/2002/6.

12. pants

Stāšanās spēkā un īstenošana

1. Šī pamatnostādne stājas spēkā dienā, kurā to paziņo NCB.
2. Eurosistēmas centrālās bankas veic vajadzīgos pasākumus, lai īstenotu šo pamatnostādni un panāktu atbilstību tai, un piemēro šos pasākumus no 2016. gada 18. marta. NCB informē ECB par jebkuriem šķēršļiem šīs pamatnostādnes īstenošanai un ne vēlāk kā 2016. gada 18. janvārī paziņo ECB par dokumentiem un līdzekļiem, kas saistīti ar šiem pasākumiem.

13. pants

Pārskatu sniegšana un izvērtēšana

1. NCB katru gadu sniedz ECB pārskatu par šīs pamatnostādnes īstenošanu.
2. ECB Padome izvērtē šo pamatnostādni vismaz reizi trijos gados.

14. pants

Adresāti

Šī pamatnostādne ir adresēta visām Eurosistēmas centrālajām bankām.

Frankfurtē pie Mainas, 2015. gada 12. martā

ECB Padomes vārdā –
ECB priekšsēdētājs
Mario DRAGHI